

Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu

ul. Zielona 8, 61-851 Poznań

tel.: 61 85 95 710; fax: 61 85 31 332; e-mail: poznan@rio.gov.pl

adres do korespondencji: skrytka pocztowa nr 223; 60-967 Poznań 9

Poznań, dnia 3 stycznia 2020 r.

WA-0280/97/2019/2020

Pani

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

W związku z emailem z dnia 30.12.2019 r., dotyczącym uchwał organów stanowiących jst w sprawie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, podejmowanych na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu wyjaśnia co następuje.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137) w zakresie działalności nadzorczej właściwość rzeczowa regionalnych izb obrachunkowych obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego w sprawach:

- 1) procedury uchwalania budżetu i jego zmian;
- 2) budżetu i jego zmian;
- 3) zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek;
- 4) zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego;
- 5) podatków i opłat lokalnych, do których mają zastosowanie przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa;
- 6) absolutorium;
- 7) wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian.

Z treści art. 6 ust. 12 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r. poz. 2010, z późn. zm.) wynika, że do opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900, z późn. zm.)

W świetle powołanych przepisów, uchwały organów stanowiących jst w sprawie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, podejmowane na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach są objęte nadzorem Izb.

Wprawdzie w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1579) znajduje się zapis, zgodnie z którym rada gminy jest obowiązana dostosować uchwały wydane przed dniem wejścia w życie tej ustawy na podstawie przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w brzmieniu dotychczasowym do przepisów ww. ustawy w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, to w ostatnim czasie organy stanowiące jst podjęły w oparciu o zmienione przepisy uchwały o zmianie dotychczasowych uchwał lub nowe uchwały określające stawki opłat i wzory deklaracji. Ustalone stawki opłaty uległy podwyższeniu, co uzasadnione jest przez gminy przede wszystkim wzrostem kosztów odbioru odpadów komunalnych.

W okresie od 8 października do 31 grudnia 2019 r. Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu zbadało łącznie 158 uchwał podjętych na podstawie zmienionych przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Kolegium stwierdziło nieważność w całości:

- 1) 20 uchwał dotyczących wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty na terenie gminy
- 2) 8 uchwał dotyczących wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- 3) 1 uchwały w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi
- 4) 1 uchwały w sprawie zwolnienia z części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym,

oraz nieważność w części:

- 1) 11 uchwał dotyczących wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- 2) 6 uchwał dotyczących metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty na terenie gminy

W badanych uchwałach stwierdzono następujące rodzaje nieprawidłowości:

- przekroczenie stawki maksymalnej,

- ustalenie stawki opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jako „dwukrotność”/„czterokrotność” stawki podstawowej, podczas gdy przepis wymaga ustalenia stawki opłaty podwyższonej, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny,
- nieustalenie stawki opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi, pomimo ustalenia stawki opłaty podstawowej,
- ustalenie stawki opłaty za odpady zbierane w sposób nieselektywny zamiast stawki opłaty podwyższonej, co świadczy o tym, że organ stanowiący gminy dopuszcza gromadzenie odpadów w sposób nieselektywny, co jest sprzeczne z obowiązkiem nałożonym na właścicieli nieruchomości w art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy. Przepisy ustawy nie dają podstawy do ustalenia stawki za gospodarowanie odpadami komunalnymi zbieranymi w sposób nieselektywny,
- ustalenie, że opłata „stanowi iloczyn zadeklarowanej liczby pojemników lub worków z odpadami komunalnymi powstającymi na danej nieruchomości oraz miesięcznej stawki opłaty”, zamiast stawki opłaty za worek/pojemnik,
- ustalenie stawki opłaty po zwolnieniu (kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym) zamiast kwoty zwolnienia,
- ustalenie stawki opłaty „dla domków letniskowych lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe” zamiast „od nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy, lub od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe”.

Konsekwencją tych nieprawidłowości wadliwe były także zapisy w uchwałach dotyczących deklaracji.

Niezależnie od powyższego – w toku kontroli kompleksowych prowadzonych w gminach w 2019 r.– badane były zagadnienia dotyczące realizacji dochodów z tytułu opłat i przeznaczenia tych dochodów. Również w 2020 r. zagadnienia te będą objęte kontrolą.

Ponadto informuję, że Regionalne Izby Obrachunkowe przeprowadziły, z inicjatywy Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych, dwie kontrole koordynowane nt.:

- 1) „Przetargi na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych w latach 2013–2015” – przeprowadzona w roku 2016, koordynowana przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Opolu,
- 2) „Dochody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ich przeznaczenie w latach 2016–2017” – przeprowadzona w roku 2018, koordynowana przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Szczecinie.

PREZES IZBY

 Grażyna Wróblewska